

Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift

Tema

Universitetspædagogikum

Årgang 13 nr. 25 / 2018

Titel

Skriv og skriv - red din opgaveskrivning

Forfattere

Stine Heger og Helle Hvass

Anmelder

Anne Smedegaard

Sidetal

211-213

Udgivet af

Dansk Universitetspædagogisk Netværk, DUN

URL

› <http://dun-net.dk/>

**Betingelser for
brug af denne
artikel**

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives ift. ovenstående bibliografiske oplysninger.

© Copyright

DUT og artiklens forfatter

Skriv og skriv – red din opgaveskrivning

Anmeldt af Anne Smedegaard, specialkonsulent, Teaching Centre Humanities, Det Humanistiske Fakultet, Københavns Universitet

Stine Heger og Helle Hvass

Samfundslitteratur, Frederiksberg (2018)

Hvordan redder studerende sig gennem eksamensperioder med skriftlige opgaver? Hvordan inddeler man som studerende sin skriveproces i faser? Hvad er det for krav, der knytter sig til opgaver på videregående uddannelser?

Disse spørgsmål er udgangspunktet for Stine Heger og Helle Hvass' nye skrivehåndbog, der introducerer studerende for arbejdsmetoder, som kan tages i brug for at holde sig på sporet, når der skrives eksamensopgaver. Bogen henvender sig bredt til studerende, som går til eksamen i større skriftlige opgaver på videregående uddannelser, og dens budskab er, at studerende kan skrive sig ud af skrivekrisen. Genre-mæssigt er der tale om en log- eller notesbog, hvor den studerende guides gennem i alt 26 skriveøvelser, der kan laves med kuglepen eller blyant i bogen på dertil tænkte sider med fortrykte linjer, skemaer, punkter og lignende. Bogen giver altså et fysisk rum til alle de dokumenter, der laves undervejs i opgaveprocessen, men ikke direkte indgår i den færdige opgave. Den følger et opgaveskrivningsforløb fra start til slut. Ideen er således, at bogen er færdiglæst og -gjort, når arbejdet med én eksamensopgave er tilvejebragt.

Bogen er på 147 sider og falder i tre dele, der omsluttet af et indledende og afsluttende kapitel, hvor forfatterens skrivefilosofi og formål med bogen præsenteres. De tre dele gennemgår tre typer af skrivning, som forfatterne råder studerende til at skelne imellem og dyrke hver for sig: *tænkeskrivning*, *kladdeskrivning* og *færdigskrivning*. Hver af de tre dele struktureres vha. af redningskranse, både konkret ved at hvert kapitel i indholdsfortegnelsen og i bogen markeres vha. redningskransikoner, og i overført betydning ved at hver redningskrans introducerer et konkret og praktisk råd – en redning, der sikrer læseren en vej videre i opgaveprocessen.

Bogens første del introducerer syv redningskranse og 11 konkrete skriveøvelser. De syv råd inkluderer råd om at øve sig i og løbende anvende tænkeskrivning, at skrive i hånden og at undgå overspringshandlinger. Derudover fremhæves vigtigheden af udpege, afgrænse og undersøge faglige emner løbende i undervisningen og semesterlæsningen. Øvelserne i denne del spænder over klassiske procesøvelser som mindmap, freewriting på tid, skrivelogbog, notatteknik, kalenderplanlægning og huskelister over mindre arbejdsopgaver, der kan løses én for én. Der gives mange gode eksempler på situationer, hvor tænkeskrivning kan tages i brug for at undersøge og

reflektere over faglige emner, og så adresseres overspringshandlinger som et alvorligt problem, der kan overkommes vha. den præsenterede redskabskasse.

Den del, der gives mest plads i bogen, er anden del, der handler om kladdeskrivning. Med kladdeskrivning refereres der til arbejdet med at skrive individuelle kapitler, der skal indgå i en større opgave. Denne del består af i alt 26 redningskranse eller gode råd og i alt 15 skriveøvelser. Kapitlet introducerer en række opfindsomme og nye skriveøvelser, der skærper bevidstheden om kommunikationssituationen, de implisitte modtagere og afsenderjeget i skriftlige opgaver. Kapitlet indeholder desuden øvelser, der guider den studerende i at skrive ideudkast til skriftlige opgavers argumenter og strukturelementer; herunder indledning, problemformulering, redegørende afsnit, analyse, diskussion, konklusion og perspektivering. Forfatterne fremhæver kontinuerligt, at gode tekster er tekster, der er omskrevet mange gange, men ingen af øvelserne guider dog de studerende videre fra første udkast. Sidst i kapitlet foreslås seks øvelser, som kan anvendes, hvis man går i stå undervejs i kladdeskrivningen. Disse råd er konkrete og konstruktive og retter sig mod, at den studerende anvender tænkeskrivning og *permission slips*, zoomer ud, taler med andre om sine problemer og opsøger formativ feedback, samt lader sig inspirere af andre studerendes gode opgaver.

Tredje del, der omhandler færdigskrivning, er bogens absolut korteste del. Her præsenteres ni gode råd markeret som redningskranse. Til forskel fra de to andre dele, præsenterer forfatterne ingen øvelser i sidste del, men i stedet en række huskeråd og tjeklister samt instrukser om at printe opgaven ud og arbejde med den i papirform under slutrevisionen. Kapitlet udpeger en række centrale og vigtige elementer, som kræver opmærksomhed i færdigskrivningsfasen, herunder krav til formidling, argumentation, prioritering af plads, strukturering, positionering som fagperson og metakommunikation – dog uden dybereborende udredninger for de kvalitetskriterier, der knytter sig hertil. I kapitlet sammenfattes bogens løbende beskrivelser af opgavegenrens strukturelementer i et skema, der indeholder korte forklaringer som følgende: "Analyse: Du skal vise fagfæller, at du kan undersøge empiri ved hjælp af teori, begreber og metoder fra dit fag." (s.132). Kapitlet afsluttes med opfordringer til at anvende kilder korrekt, læse korrektur og slette overflødige elementer.

Bogens store styrke er, at de to forfattere tager afsæt i studerendes frustrationer, skriveblokader og mindreværd – og tager det alvorligt ved at anvise en konstruktiv vej videre. Der er intet spor af det letkøbte mærkat "dovne studerende." Forfatterne taler omsorgsfuldt og i øjenhøjde ved konsekvent gennem bogen at indskrive et *vi*, der refererer til forfatterne, og et læsende *du*. Bogen tager aldrig psykologens indgangsvinkel, men skrivepædagogens, idet der er fokus på at holde læseren skrivende og handlende. Dette betyder, at bogen er gennemsyret af imperativer: *skriv, red, læs, øv dig, lær, prøv, tegn* osv. Bagsiden ved dette valg er, at det at føle sig frustreret bliver en forudsætning for, at faktiske læser kan identificere sig selv som del af bogens

målgruppe.

Bogens sprog er ungdommeligt og ligefremt – og dermed langt fra et typisk akademisk sprog. Eksemplerne her er alle fra samme side i bogen og viser en generel tendens: *en lillebitte smule, bum, WTF, få galt i halsen* (s.72). Dette valg kunne være tematiseret i bogens indledning. Det samme gælder valget om ikke at anvende kildehenvisninger. Forfatterne anvender flere gange forskningsbaseret viden som belæg for påstande, men gør det uden at henvise til konkrete forskere og publikationer; se f.eks. s. 26 og s. 128. Bogen mangler desuden en litteraturliste. I det hele taget giver bogen ikke mange bud på kvalitetskriterier for akademisk skrivning – betegnelsen *akademisk* tages slet ikke i brug. Øvelserne er først og fremmest orienteret mod at skabe proces og arbejdsflow. Dette er en meget stor gevinst for læseren. Men samtidig repræsenterer denne orientering en begrænsning idet læseren ikke indføres i at afkode konkrete kriterier for akademisk tænkning og argumentation.

Skriv og skriv er en skatkiste af procesorienterede skriveøvelser for studerende, der oplever eksamensperioder med frie skriftlige opgaver som uoverskuelige. Styrken i bogen ligger i, at den anviser teknikker til at komme i gang med skrivningen og til at arbejde fokuseret i et kapitel uden at miste overblikket over opgaven i sin helhed. Godt i gang er som bekendt halvt fuldendt – hvilket på mange måder berettiger, at bogen stiller skarpt på opstart og proces fremfor på kvalitetskriterier og det færdige produkt.